

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэврэй сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОМА-2024/07/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Даланзадгад хот 2024 он</p>	<p>Өмнөговь дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn Аудитын менежер: Т.Хонгорзул Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Одончимэг Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn Аудитор: Э.Жаргал Утас: 70533552 Цахим хаяг: jargale@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2024.02.25 № 87
танай _____ -ны № _____ -т

СЭВРЭЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Ш.ОДМАА
ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэврэй сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Сэврэй сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн шууд захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан, бараа материалын тооллого хийгээгүй, төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал зөрүүтэй бүртгэсэн 37,605.6 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс өндөр бөгөөд Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-тай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Аймгийн замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн 51,791,184.4 мянган төгрөгийн 30 км авто замыг бүртгэлд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 74,881.8 мянган төгрөг, сумын төсвийн орон

016920136
Энэ Бичиг хэргэ 2024 оны СТА-н дүгнэлт, Говьт, Дорнод

хөрөнгө оруулалтаар 41,475.0 мянган төгрөгийн гудамжны гэрэлтүүлэгийн ажил хийгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 37 зорилтын хүрээнд 124 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг 96.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ӨСӨХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>252,057,832.97</u>	<u>440,006,485.97</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	-
3121	Төгрөг	-	-
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	-
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	-
33	АВЛАГА	34,169,000.00	28,314,376.00
335	Бусад авлага	34,169,000.00	28,314,376.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	31,734,000.00	-
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,435,000.00	28,314,376.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	170,864,332.97	323,926,309.97
351	Түүхий эд материал	34,500,000.00	34,500,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	34,500,000.00	34,500,000.00
354	Хангамжийн материал	136,364,332.97	289,426,309.97
35410	Бичиг хэргийн материал	3,603,350.00	3,519,650.00
35420	Аж ахуйн материал	14,264,400.00	7,850,200.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	7,050,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	2,039,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	118,496,582.97	268,967,159.97
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	47,024,500.00	87,765,800.00
36300	Тэжээлийн нөөц	47,024,500.00	87,765,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>10,986,988,974.47</u>	<u>63,513,612,554.86</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	10,986,988,974.47	63,513,612,554.86
392	Биет хөрөнгө	10,795,864,607.94	63,321,864,854.86
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,710,278,186.02	1,875,578,186.02
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(184,099,919.90)	(235,402,800.38)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	311,285,500.00	182,368,900.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(108,470,763.46)	(90,922,932.92)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	273,964,783.10	413,092,422.10
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(125,498,200.93)	(140,918,909.89)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	145,413,035.40	166,815,850.60
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(36,165,325.50)	(48,151,411.73)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	7,128,465,906.00	58,227,600,332.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,692,428.58)	(147,100,185.38)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,241,080,689.70	3,799,851,452.70
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(535,696,853.91)	(680,946,048.26)
393	Биет бус хөрөнгө	191,124,366.53	191,747,700.00
39301	Програм хангамж	6,950,000.00	2,025,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,380,833.47)	(832,500.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	190,555,200.00	190,555,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>11,239,046,807.44</u>	<u>63,953,619,040.83</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	<u>4,075,971.28</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	4,075,971.28
413	Өглөг	-	4,075,971.28
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	4,075,971.28
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>11,239,046,807.44</u>	<u>63,768,885,319.55</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	11,239,046,807.44	63,768,885,319.55
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	546,608,112.56	546,608,112.56
51101	Өмч: - төрийн	546,608,112.56	546,608,112.56
512	Хуримтлагдсан үр дүн	10,498,463,427.25	63,028,301,939.36
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	10,498,463,427.25	10,498,463,427.25
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	52,529,838,512.11
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	193,975,267.63	193,975,267.63
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>11,239,046,807.44</u>	<u>63,772,961,290.83</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,801,320,559.00	3,960,957,376.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	27,937,185.00	67,641,650.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	27,937,185.00	67,641,650.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	27,937,185.00	66,941,650.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	243,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	27,937,185.00	66,698,650.00
120009	Бусад орлого	-	700,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,773,383,374.00	3,893,315,726.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,103,728,874.00	2,951,145,826.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,022,110,792.00	2,942,553,771.90
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	70,837,369.00	5,987,055.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,780,713.00	2,605,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	669,654,500.00	942,169,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөв/	669,654,500.00	942,169,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,885,254,173.13	4,478,103,083.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,885,254,173.13	4,478,103,083.83
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,829,215,896.11	4,198,653,711.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	235,761,186.00	380,220,081.56
210101	Үндсэн цалин	162,177,147.18	230,184,980.22
210102	Нэмэгдэл	41,806,999.42	116,906,901.34
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,567,468.60	25,753,000.00
210104	Урамшуулал	5,209,570.80	7,375,200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,225,453.98	47,701,997.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,995,129.35	33,119,497.26
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,373,763.95	2,782,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,855,435.41	3,637,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	415,670.35	687,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,585,454.92	7,475,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,558,212.00	41,532,075.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,799,343.60	11,497,200.00
210302	Түлш, халаалт	22,798,868.40	29,064,875.40
210303	Цэвэр, бохир ус	960,000.00	970,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	92,225,478.02	71,219,660.00
210401	Бичиг хэрэг	12,262,910.00	12,780,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	41,373,059.00	38,690,485.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,278,000.00	5,998,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,000,000.00	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	25,111,509.02	7,749,475.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,200,000.00	-
2105	Норматив зардал	4,512,000.00	1,606,400.00
210502	Хоол, хүнс	4,512,000.00	1,606,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,901,500.00	39,528,600.00
210604	Урсгал засвар	28,901,500.00	39,528,600.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	4,413,975.00	10,296,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	4,413,975.00	10,296,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	79,820,771.00	225,212,324.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	69,820,771.00	225,212,324.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10,000,000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,322,797,320.11	3,381,336,573.05
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,034,595,990.00	2,911,819,456.40
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,100,000.00	7,437,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	287,101,330.11	462,079,616.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	56,038,277.02	279,449,372.56
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,396,119.00	103,393,662.00

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	26,104,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,396,119.00	77,289,462.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	35,525,382.16	128,692,156.64
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,525,382.16	128,692,156.64
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,116,775.86	47,363,553.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,116,775.86	47,363,553.92
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(83,933,614.13)	(517,145,706.93)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	896,264.29	172,357,477.96
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	896,264.29	96,839,999.96
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	75,517,478.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(896,264.29)	(172,357,477.96)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(84,829,878.42)	(689,503,184.89)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,818,138,374.00	4,104,210,690.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	44,755,000.00	210,894,964.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	44,755,000.00	210,894,964.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	44,755,000.00	210,894,964.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	44,755,000.00	210,894,964.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,773,383,374.00	3,893,315,726.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,103,728,874.00	2,951,145,826.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,022,110,792.00	2,942,553,771.90
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	70,837,369.00	5,987,055.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,780,713.00	2,605,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	669,654,500.00	942,169,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	669,654,500.00	942,169,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,651,317,374.00	3,657,833,500.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,651,317,374.00	3,657,833,500.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,595,279,096.98	3,378,384,128.34
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	235,761,186.00	371,038,507.54
210101	Үндсэн цалин	162,177,147.18	221,809,607.54
210102	Нэмэгдэл	41,806,999.42	116,660,700.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,567,468.60	25,193,000.00
210104	Урамшуулал	5,209,570.80	7,375,200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,225,453.98	51,007,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,995,129.35	36,425,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,373,763.95	2,782,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,855,435.41	3,637,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	415,670.35	687,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,585,454.92	7,475,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,558,212.00	41,532,075.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,799,343.60	11,497,200.00
210302	Түлш, халаалт	22,798,868.40	29,064,875.40
210303	Цэвэр, бохир ус	960,000.00	970,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	64,110,419.00	66,589,655.00
210401	Бичиг хэрэг	8,099,950.00	8,662,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,450,969.00	40,316,785.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,360,000.00	6,340,000.00
210404	Ном, хэвлэл	200,000.00	-

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,000,000.00	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,999,500.00	5,270,370.00
2105	Нормативт зардал	5,112,800.00	1,606,400.00
210502	Хоол, хүнс	4,512,000.00	1,606,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	600,800.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,468,100.00	35,152,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	4,630,000.00
210604	Урсгал засвар	16,468,100.00	30,522,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,413,975.00	10,296,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,413,975.00	10,296,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	61,177,665.00	231,088,932.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	61,177,665.00	231,088,932.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,147,451,286.00	2,570,072,958.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,146,351,286.00	2,562,667,958.40
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,100,000.00	7,405,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	56,038,277.02	279,449,372.56
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,396,119.00	103,393,662.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	26,104,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,396,119.00	77,289,462.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	35,525,382.16	128,692,156.64
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,525,382.16	128,692,156.64
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,116,775.86	47,363,553.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,116,775.86	47,363,553.92
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	166,821,000.00	446,377,190.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	166,821,000.00	446,377,190.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	166,821,000.00	446,377,190.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	166,821,000.00	446,377,190.00
223001	Бусад хөрөнгө	46,276,000.00	446,377,190.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	120,545,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(166,821,000.00)	(446,377,190.00)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	419,689,732.56	193,975,267.63	2,582,732,089.67	3,196,397,089.86
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	419,689,732.56	193,975,267.63	2,582,732,089.67	3,196,397,089.86
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	126,918,380.00	-	-	126,918,380.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	7,915,731,337.58	7,915,731,337.58
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	546,608,112.56	193,975,267.63	10,498,463,427.25	11,239,046,807.44
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	546,608,112.56	193,975,267.63	10,498,463,427.25	11,239,046,807.44
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	546,608,112.56	193,975,267.63	10,498,463,427.25	11,239,046,807.44
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	52,529,838,512.11	52,529,838,512.11
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	546,608,112.56	193,975,267.63	63,028,301,939.36	63,768,885,319.55

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,116,940,900.00	1,024,372,707.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	877,675,100.00	817,793,335.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	838,070,900.00	779,018,997.36
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	356,051,200.00	356,051,199.96
210101	Үндсэн цалин	206,822,300.00	206,822,299.96
210102	Нэмэгдэл	116,660,700.00	116,660,700.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,193,000.00	25,193,000.00
210104	Урамшуулал	7,375,200.00	7,375,200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,007,600.00	51,007,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,425,100.00	36,425,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,782,400.00	2,782,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,637,400.00	3,637,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	687,500.00	687,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,475,200.00	7,475,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,103,200.00	41,532,075.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,497,200.00	11,497,200.00
210302	Түлш, халаалт	29,636,000.00	29,064,875.40
210303	Цэвэр, бохир ус	970,000.00	970,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	61,307,600.00	60,761,470.00
210401	Бичиг хэрэг	8,896,500.00	8,517,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	34,800,000.00	34,633,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,340,000.00	6,340,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,000,000.00	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,271,100.00	5,270,370.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,221,100.00	20,211,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,630,000.00	4,630,000.00
210604	Урсгал засвар	15,591,100.00	15,581,000.00
2107	Томилот, зочны зардал	10,000,000.00	9,816,000.00
210702	Дотоод албан томилот	10,000,000.00	9,816,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	115,204,200.00	114,151,792.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	115,204,200.00	114,151,792.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182,176,000.00	125,487,860.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	174,771,000.00	118,082,860.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,405,000.00	7,405,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	39,604,200.00	38,774,338.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,604,200.00	38,774,338.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,104,200.00	26,104,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,500,000.00	12,670,138.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	239,265,800.00	206,579,372.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	239,265,800.00	206,579,372.00
223001	Бусад хөрөнгө	239,265,800.00	206,579,372.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,116,940,900.00	1,024,372,707.36
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,116,940,900.00	813,477,743.36
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,116,940,900.00	813,477,743.36
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	210,894,964.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	210,894,964.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Тайлант оны гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,903,782,272.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,663,984,454.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,599,365,130.98
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	14,987,307.58
210101	Үндсэн цалин	14,987,307.58
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,828,185.00
210401	Бичиг хэрэг	145,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,683,185.00
2105	Норматив зардал	1,606,400.00
210502	Хоол, хүнс	1,606,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,941,000.00
210604	Урсгал засвар	14,941,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	480,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	480,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	116,937,140.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	116,937,140.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,444,585,098.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,444,585,098.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	64,619,324.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64,619,324.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	64,619,324.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	47,363,553.92
213303	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	47,363,553.92
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	239,797,818.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	239,797,818.00
223001	Бусад хөрөнгө	239,797,818.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,951,145,826.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,951,145,826.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,942,553,771.90
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,987,055.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,605,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 35,932.09 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 35,932.09 мянган төгрөгийн алдааг залруулж ажилласан. Үүнд:

- Санхүү байдлын тайлангийн авлагын нийт дүнг авлагын тодруулга тайлангийн авлагын эцсийн үлдэгдэлтэй тулган баталгаажуулахад 174.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшууллын зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 1,260.0 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

- Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдаж авсан хөрөнгийн дүнг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардалтай тулган баталгаажуулахад 4,630.0 мянган дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшууллын зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 1,260.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 398.8 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн гэрэл цахилгааны зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 509.4 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Тайлант онд 4,075.9 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын авлагыг бүртгэлд тусгаагүй тайлагнасан,
- Тайлант хугацаанд 19,980.0 мянган төгрөгийн 10 айл орон сууцны барилгын зураг төсвийг бүртгэлд тусгаагүй,
- Тайлант хугацаанд 3,643.8 мянган төгрөгийн худалдан авсан шатахууныг шууд зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан байна.

Аудитаар нийт 37,767.3 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 5,043.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 10,265.1 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд албан шаардлага, шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой хариуцлага тооцуулах 1 албан шаардлага хүргүүлэв.

3.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт:1 Тайлант хугацаанд 13 албан хаагчид хоолны хөнгөлөлт олгохдоо албан томилолтоор ажилласан хугацааны нөхөх төлбөрийг хасаж тооцоогүй давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "үнэн зөв байх", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:2 Тайлант хугацаанд 2,500.0 мянган төгрөгийн түлээ, нүүрсний хөнгөлөлт олгохдоо төвийн дулаанд холбогдсон айл өрхөд олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Засгийн газрын 2021 оны 6 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчид нөхөн төлбөр олгох журам"-ын 8 дугаар зүйлийн 8.3 "Ердийн галлагаатай сууцанд амьдардаг төрийн албан хаагчид өвлийн улирлын түлш худалдан авах зардлын зохих хэсгийг байгууллагаас нөхөн олгож болно" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:3 Тайлант хугацаанд 1,920.0 мянган төгрөгийн бэлэг худалдан авч албан хаагчдын хүүхдүүдэд тараасан байна.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дугаар зүйлийн 24.7 “Төсвийн хөрөнгө, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төрд болон орон нутагт ногдох хөрөнгийг Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуулийн 3.1.2-т заасан нийтээр тэмдэглэх тэмдэглэлт өдөр, тэдгээртэй адилтгах аливаа өдөрлөгт зориулж зарцуулахыг хориглоно”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5 “төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт:1 Тайлант хугацаанд нягтлан бодогч нь 22,297.5 мянган төгрөгийн тээвэр шатахуун зарцуулсан боловч зарцуулалтын тооцоо бодоогүй, жолоочийн тооцооны хуудсыг баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 “үнэн зөв байх”, Зам тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны “Жишиг норм батлах тухай” 390 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтад заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:2 Байгууллагын эд хөрөнгийн жилийн эцсийн тооллогын бүртгэлийг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн эцсийн үлдэгдэлтэй тулган баталгаажуулахад зөрүүтэй тайлагнасан байна.

Энэ нь УСНББОУС-17 Үндсэн хөрөнгө, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 “үнэн зөв байх”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 4 “Тооллогын комисс дараах үүрэгтэй”, 4.1 “эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах”-д гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:3 Тайлант онд бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлсийн зардлаас 1,385.1 мянган төгрөгөөр цонхны шил, цоож зэрэг зүйлс худалдан авч төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар баталсан “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт: 4 Шилэн дансны нэгдсэн системд дараа жилийн төсвийн төсөл, байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлтийн мэдээлэл, аудитын зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан, төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ”, 6.1.3 “дараа жилийн төсвийн төслийг жил бүрийн 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор”, 6.1.5 “төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг бүрэн эхээр нь тухайн жилийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор”, 6.1.6 “төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбарыг улирал бүр”, 6.4.7 “байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлт” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3-т “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын

байгууллагад хариу мэдэгдэнэ" гэсэн заалтыг үндэслэн төсвийн шууд захирагчид сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага.

3.3 Зөвлөмж

Аудитаар өгөгдсөн зөвлөмж байхгүй.

Дээрх төлбөрийн акт, албан шаардлагын биелэлтийг ханган Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Санхүү байдлын тайлангийн авлагын нийт дүнг авлагын тодруулга тайлангийн авлагын эцсийн үлдэгдэлтэй тулган баталгаажуулахад 174.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	174.00			1	174.00	1	174.00				
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшууллын зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 1,260.0 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	1,260.00			1	1,260.00	1	1,260.00				
Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдаж авсан хөрөнгийн дүнг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардалтай тулган баталгаажуулахад 4,630.0 мянган дутуу тайлагнасан	1	4,630.00			1	4,630.00	1	4,630.00				
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшууллын зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 1,260.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	1,260.00			1	1,260.00	1	1,260.00				
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 398.8 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	398.80			1	398.80	1	398.80				
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн гэрэл цахилгааны зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 509.4 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	509.42			1	509.42	1	509.42				
Тайлант онд 4,075.9 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын авлагыг бүртгэлд тусгаагүй тайлагнасан	1	4,075.97			1	4,075.97	1	4,075.97				
Тайлант хугацаанд 19,980.0 мянган төгрөгийн 10 айл орон сууцны барилгын зураг төсвийг бүртгэлд тусгаагүй	1	19,980.00			1	19,980.00	1	19,980.00				
Тайлант хугацаанд 3,643.8 мянган төгрөгийн худалдан авсан шатахууныг шууд зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан	1	3,643.90			1	3,643.90	1	3,643.90				
Дүн	7	35,932.09			7	35,932.09	7	35,932.09				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант хугацаанд нягтлан бодогч нь тээвэр шатахуун зарцуулсан боловч зарцуулалтын тооцоо бодоогүй, жолоочийн тооцооны хуудсыг баталгаажуулаагүй	1	22,297.54			1	22,297.54						
Тээвэр шатахууны зардлын зарцуулалтын нормыг давтан тооцоолж үзэхэд илүү зарцуулсан байна.	1	161.73			1	161.73						
Байгууллагын эд хөрөнгийн жилийн эцсийн тооллогын бүртгэлийг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн эцсийн үлдэгдэлтэй тулган баталгаажуулахад зөрүүтэй байна.	1	-			1	-						
Тайлант онд бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлсийн зардлаас цонхны шил, цоож зэрэг зүйлс худалдан авч төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1	1,385.10										
Тайлант хугацаанд 13 албан хаагчид хоолны хөнгөлөлт олгоходоо албан томиллолтоор ажилласан хугацааны нөхөх төлбөрийг хасаж тооцоогүй байна.	1	623.00	1.00	623.00								
Тайлант хугацаанд хэвлэл захиалгын төлбөр төлсөн.	1	8,880.00							1	1		
Тайлант хугацаанд түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгоходоо төвийн дулаанд холбогдсон айл өрхөд олгосон байна.	1	2,500.00	1.00	2,500.00								
Дүн	7	35,847.37	2	3,123.00	3	22,459.27	-	-	1	1	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн системд дараа жилийн төсвийн төсөл, байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлтийн мэдээлэл, аудитын зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан, төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг байршуулаагүй байна.	1				1			
Дүн	1	-	-	-	1	-	-	-
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Тайлант хугацаанд 1,920.0 мянган төгрөгийн бэлэг худалдан авч албан хаагчдын хүүхдүүдэд тараасан	1	1,920.00	1	1,920.00				
Дүн	1	-	1	1,920.00	-	-	-	-
Нийт дүн	2	1,920.00	1	1,920.00	1	-	-	-